

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecători: Tamara Chișca-Doneva, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Zestrea Ion, avocatul acestuia Cașu Iulian și de Roșu Mihail,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zestrea Ion împotriva lui Roșu Mihail privind încasarea datoriei, dobânzii contractuale, penalității și a cheltuielilor de judecată suportate,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, prin care a fost admis apelul declarat de reprezentantul apelantului Roșu Mihail, avocatul stagiar Scripnic Victor, fiind casată hotărârea Judecătoria Strășeni din 13 iunie 2016 în partea încasării dobânzii contractuale și a penalității, și în această parte s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 12 februarie 2016 reclamantul Zestrea Ion s-a adresat cu cerere de chemare în judecată înaintată împotriva lui Roșu Mihail, solicitând încasarea din contul pârâtului Roșu Mihail în beneficiul său a sumei împrumutului în mărime de 1350 euro, dobânda contractuală în mărime de 1139 euro, penalității în mărime de 900 euro, taxa de stat în mărime de 2290 lei, în total 3389 euro și 2290 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 16.03.2010, reclamantul Zestrea Ion i-a împrumutat cu titlu oneros pârâtului Roșu Mihail suma de 400 euro, la o dobândă lunară de 20%.

La data de 12.03.2012, Zestrea Ion i-a împrumutat lui Roșu Mihail suma de 150 euro, la o dobândă lunară de 20%. Ulterior, la data de 13.02.2013, reclamantul i-a împrumutat pârâtului suma de 800 euro, la o dobândă lunară de 15%, iar pentru neexecutarea în termen a obligațiilor a fost stabilită o penalitate în mărime de 5 euro, pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, la momentul de față Roșu Mihail îi datorează lui Zestrea Ion în total suma de 1350 euro.

De asemenea Roșu Mihail îi datorează lui Zestrea Ion în calitate de dobândă contractuală suma de 11 390 euro, respectiv: pentru împrumutul din 16.03.2010 -

5480 euro; pentru împrumutul din 12.03.2012 - 1470 euro; pentru împrumutul din 13.02.2013 - 4440 euro.

Reieșind din considerentul, că reclamantul Zestrea Ion nu dispune de mijloace financiare pentru achitarea taxei de stat pentru dobânda contractuală, solicită încasarea din contul pârâtului Roșu Mihail în beneficiul său dobânda contractuală în mărime de 1139 euro, ceea ce constituie 10% din suma totală a dobânzii acumulate.

Menționează reclamantul, că pentru împrumutul din 13.02.2013, Roșu Mihail îi datorează lui Zestrea Ion în calitate de penalitate suma de 900 euro (5euro X 180 zile = 900 euro), care de asemenea solicită să fie încasată din contul pârâtului.

În scopul soluționării pe cale amiabilă a litigiului creat la data de 29.09.2015 reclamantul s-a adresat către pârâtul Roșu Mihail cu o somație de plată, prin care a solicitat stingerea datoriei și a dobânzii aferente în termen de 7 zile. Însă, cu toate acțiunile întreprinse datoria nu a fost stinsă.

Relatează reclamantul că, art. 871 alin.(1) CC RM prevede că „împrumutul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract”.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. a) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03.12.1992 prevede că cererile de chemare în judecată a litigiilor cu caracter patrimonial se impun cu taxa de stat în cuantum de 3% din valoarea acțiunii, dar nu mai puțin de 150 lei pentru persoanele fizice.

Valoarea acțiunii constituie 3389 euro (76 334,51 lei, conform cursului BNM din data de 10.02.2016), urmând să fie achitată o taxa de stat în mărime de 2290 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 13 iunie 2016 a fost admisă acțiunea, dispunându-se încasarea de la Roșu Mihail în beneficiul lui Zestrea Ion suma datoriei în mărime de 1350 euro, dobânda contractuală în mărime de 1139 euro, penalitatea în mărime de 900 euro, taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 2290 lei.

La data de 15.07.2016 reprezentantul apelantului Roșu Mihail, avocatul stagiar Scripnic Victor, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017 s-a admis apelul declarat de reprezentantul apelantului Roșu Mihail, avocatul stagiar Scripnic Victor, s-a casat hotărârea Judecătorei Strășeni din 13 iunie 2016 în partea încasării de la Roșu Mihail în beneficiul lui Zestrea Ion a dobânzii contractuale de 1139 euro și penalității în sumă de 900 euro și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că, apelantul-pârât Roșu Mihail nu și-a onorat obligațiunile contractuale și prin urmare instanța de fond temeinic și legal a dispus achitarea lui Roșu Mihail a datoriei în sumă de 1350 euro.

Cât privește dispunerea încasării de către instanța ierarhic inferioară a dobânzii de întârziere din suma datoriei de bază, instanța de apel a apreciat-o ca fiind greșită, deoarece conform art. 619 alin. (1) și (2) Cod Civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. În cazul actelor juridice la care nu participă

consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Potrivit art. 585 al aceleiași Cod, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Indică instanța de apel că, în speță s-a constatat cu certitudine, că notificarea din 29.09.2015 expediată apelantului-pârât Roșu Mihail, prin care Zestrea Ion l-a obligat pe Roșu Mihail să restituie datoria în mărime de 3339 euro în termen de 7 zile din momentul recepționării prezentei notificări (f.d.9), nu a fost recepționată de către apelantul Roșu Mihail și prin urmare nu se poate face concluzia când împrumutul nerambursat de către apelant a devenit scadent.

În aceste condiții, instanța de apel a conchis, că capătul de cerere privind încasarea dobânzii contractuală, și anume în mărime de 1139 euro, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

În ce privește pretenția privind încasarea penalității în mărime de 900 euro, instanța de apel a considerat că instanța de fond neîntemeiat a admis acest capăt de pretenție, deoarece conform art. 624 alin. (1) Cod civil, se stipulează că clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Relatează instanța de apel că, în speță, un careva contract de împrumut, prin care să fie reglementate drepturile și obligațiile părților nu a fost întocmit. Recipisa - înscrisul respectiv reprezintă expunerea unui act juridic civil și, în consecință, urmează să corespundă exigențelor legale, inclusiv referitor la clauzele esențiale ale acestuia. Nerespectarea formei scrise a înțelegerii cu privire la penalitate atrage nulitatea clauzei penale și, respectiv, imposibilitatea încasării acesteia.

La 18 iulie 2017 Roșu Mihail a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de capătul de cerere cu privire la valabilitatea contractelor de împrumut, pronunțând în această parte o nouă hotărâre prin care cerințele privind încasarea sumei conform contractelor din 16.03.2010 și din 12.03.2012 să fie respinse ca tardive. Totodată, a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea ce ține de capătul de cerere privind nerespectarea procedurii prealabile și dispunerea scoaterii de pe rol în această parte.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei urma să aplice prevederile art. 170 alin.(1) CPC, art. 871 alin.(4) Cod civil, art. 869 alin.(4) Cod civil, art.267 alin.(1) Cod civil cît și hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.8 din 24.12.2010 cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut, hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.5 din 11.11.2013, pct.22, lit. c) privind procedura de judecare a cauzelor civile în ordine de recurs.

La 04 octombrie 2017, Zestrea Ion și avocatul acestuia Cașu Iulian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea

deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și anume prevederile art.624-625 Cod civil.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Prin scrisoarea de însoțire Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 18 mai 2017 la 02 iunie 2017 (f.d.99), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării deciziei recurate. Prin urmare, recursurile declarate la 18 iulie 2017 și 04 octombrie 2017 se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Zestrea Ion, avocatul acestuia Cașu Iulian și de Roșu Mihail sunt inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Zestrea Ion, avocatul acestuia Cașu Iulian și de Roșu Mihail nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe

dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Zestrea Ion, avocatul acestuia Cașu Iulian și de Roșu Mihail ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursurile declarate de Zestrea Ion, avocatul acestuia Cașu Iulian și de Roșu Mihail se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecători:

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru